

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Késziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

A Felsőmagyarországi Hirlap előfizetési ára:

Egész évre 12 K — f.

Fél évre 6 K — f.

Negyedévre 3 K — f.

Egyes szám — K 12 f.

Két bomba szilánkjai.

A román bomba Debrecenben, a szerb bomba pedig Szarajevóban robbant fel.

Mind a kettőben egy-egy újszülött balkáni hős náció csattanotta ki gyűlöletét a magyar ellen. Az első »szövetségesünk«, az utóbbival most tárgyalunk, hogy közelebbi szövélyes viszonyra lép-hessünk velük.

A román hős postán dolgozott s alig akart elkörtődni az utóból, a sok rendőrprefektusnak úgy kellett karonfogva s udvari autón átöszökélni a szerb határon s a lapok hírei szerint most ott nyaral és becsukják a rendőrt, aki észreveszi.

A szerb hős most tette le az »érettségét« s a magaviseletből és vallástánból 1-ese van. Az öreg szerb király, akinek hasonló dinamitpatronokkal nyitották ki most tíz éve a királyi konak ajtáját s hasonlóképen egy asszony szétmarcangolt testén át jutott oda, mankókat fogott s elvánszorgott nyaralni, fiára hagyván a sajnálkozásokat. A birodalomban ugyanis — a lapok híre szerint — nagyon el volt terjedve a »titkos« összeesküvés híre. A kettős állam trónörököse két hadtesttel harci játékokat tartott Boszniában, megmutatandó, hogy ha úgy kívánják a körülmények akkor majd így és így jár el a kettős állam ércbeöltözött hadserege.

A szerb birodalom küldöttei erre szintén megmutatták, hogy ők meg akkor majd így és így járnak el. S az ő eljárásuk nem is volt jóték.

Ha ez a középkorban történik: már lángokban áll a földgrombolt Belgrád s tüzből-verből tujnak a száguldó paripák a rác

földeken és akasztófák ereje tesz törvényt odaát.

Mert a középkor goromba volt és visszavágot brutálisan. Az új kor műveltsége azonban úgy kívánja, hogy röhögő külligyérek fülíg hasított szájjal mutogassák ilyenkor a részvétfogukat és sürönyt menesszenek, sőt fekete zászlót tüzenek ki a házukra.

Oroszország is azelőtt fejletlen állam volt, a bombákat maga használta el házi szükségletre, ám most már oly fejlett a kereskedelme, hogy exportcikk nála a bomba. Export Ausztria és Magyarország felé.

A hadjárat sikerült. Játék volt csak, de ez sem eredménytelen.

Most közbeesik a temetés. Ithon posztóval leborított dobok peregnék, odaát új iskolásgyerekeket irnak be kacsintva a szerb hit- és erkölcsstan tanárai, önképzőkori és szokol-pályadíjak irnak ki.

Azután pedig folytatjuk a kereskedelmi szerződések barátságos tárgyalását.

Es fejtegetjük a szláv barátságot.

Mert a huszadik században élünk s nem a középkorban.

Ki lehet választó.

Tudnivalók a névjegyzék összeírása előtt.

A jövő évi választók névjegyzékének összeírása július 10-én megkezdődik. A most összeállítandó névjegyzék három évig lesz érvényben. Minden polgárnak kötelessége a saját és az állam szempontjából egyaránt, hogy a választó jogosultságát érvényesítse s mindenki, akinek csak a leghalványabb reménye is lehet a névjegyzékbe való felvételre, oda kell hogy járuljon az összeíró küldöttségek elé. A választó jogosultság megszerzéséhez szükséges bizonyítványok kellő időben való beszerzésére hívjuk fel a polgárok figyelmét. Amint már annak idején megirtuk, az összeíró küldöttség előtt is lehet még az írásvizsgát tenniük azoknak, akik eddig nem tették le. De azoknak számára, kiknek nem is kell már írásvizsgát tenniük, közölünk le az alábbiak-

ban bizonyítványbeszerzési tudnivalókat.

Az iskolai bizonyítvány. Mindenki, aki az elemi iskola negyedik vagy hatodik osztályát, a gimnázium, reál vagy polgári iskola második osztályát, az iparos és kereskedőtanonc iskola második vagy harmadik osztályát elvégezte, okvetlenül gondoskodjék a bizonyítvány beszerzéséről, ha az nincsen birtokában.

Ha az iskola, amelyben járt, ha az még fennáll, forduljon az iskolához.

Ha az iskola már megszűnt forduljon annak a községnek az előjáróságához vagy pedig annak a városnak a polgármesteréhez, a melyben az iskola volt, még pedig ajánlott levélben.

Az iskolai bizonyítványt kérő és a bizonyítvány a törvény értelmében bélyegmentes és díjtalan. Az iskola igazgatósága köteles a bizonyítványt sürgősen kiállítani;

A bizonyítványok bélyegmentesek és azonnal kiállítandók.

Mindenki, aki bizonyítványt kér, hivatkozzék arra, hogy e bizonyítvánnyal választói jogosultságát kívánja igazolni.

Az 1913. XXIII. t. c. 3. és 4. §-a értelmében büntönbüntetéssel büntetendő az a közhivatalnok, aki a választójog igazolása céljából kért bizonyítvány kiadását megtagadja.

A felszabaduló levél. A választójog megszerzésének egyik legfontosabb feltétele, hogy az az ipari munkás, vagy kereskedősegéd, aki tanonc volt, föl tudja mutatni a föl szabadulárol szóló bizonyítványt.

Az iparhatóságok a felszabadulárol szóló bizonyítványt sürgősen kötelesek kiállítani.

Aki ipartestületben szabadult fel, az forduljon az illető ipartestülethez. Aki nem ipartestületben szabadult fel, az, ha Budapesten szabadult fel, forduljon annak a kerületnek előjáróságához, amelyben felszabadult, ha törvényhatósági joggal felruházott városban szabadult fel, forduljon a városi tanácsához, ha rendezett tanácsú városban szabadult fel, forduljon a rendőrkapitányhoz, ha a községben szabadult fel, forduljon a szolgabíróhoz.

Az 1913. évi 13. t. c. 73. §-a értelmében úgy a beadványok, mint a bizonyítványok bélyegmentesek.

NEVELJÜNK INTELLIGENS KERESKEDŐKET

Nem új a kívánság, amit a címbe foglaltam s amit az alábbiakban kissé részletesebben szeretnék kifejteni.

A kereskedelmi világnak sok megoldásra váró feladata között egyik legnehezebb kérdése a kereskedelmi alkalmazottak műveltségének emelése és tudásuknak a tanonciskolán túl való továbbképzése. Hiszen a kereskedelem a népek jólétének és hatalmi emelkedésének egyik legfontosabb momentumta s így kell, hogy olyan erőkkkel rendelkezzenek, kik a nagy versengésben meg tudják állani a helyet, melyet e nemzetükföntartó erő részükre kijelölt. E nehéz, küzdelmes, de bőséges gyümölcsöt hozó pályán működő egyéneknek természetesen megfelelő készultséggel, műveltséggel kell rendelkezniük, mert ellenesetben nem tudják megállni helyüket, mint azt a kereskedelmi viszonyok megkívánják.

Az a mai nehéz és küzdelmes kereskedelmi életben nagy szaktudás és előrelátás szükséges ahhoz, hogy egy kereskedő magát életképessé tegye. Nálunk a kereskedőknek — bár Ujhely az utóbbi években némileg örvendetes kivételt képez — általában még nincs meg az a társadalmi pozíciója, mint pl. Németországban, hol a jobb kereskedők a város első polgárai között foglalnak helyet. Ennek egyik magyarázata, hogy a kereskedő még nem eléggé iskoázott. Éppen azért válna szükségessé, hogy a fiatal generáció igyekezzék szaktudásán kívül önmagát is fejleszteni, mert hisz csak így ruodnon válhat ugy magának, mint az életnek és embertársainak hasznára.

Nálunk ha egy 17—18 éves ifju lemaratúl a kereskedelmi iskolában, röstell elmenni kereskedelmi alkalmazottnak, hogy naphosszat kiszolgáljon, vevőt látogasson, vagy a poros raktárban az árúval vessződjék. Ehelyett elmegy bankba, vagy másféle hivatalba, hol a fejlődésben levő ifju szervezete, a zárt füstös szobákban tönkre megy. Különbben is, mikor az intéző körök szervezték a kereskedelmi iskolát, azszal a céltalatt tették, hogy edzett, erős gyakorlati kereskedőket neveljenek.

Igen üdvös lenne, ha az illető körök megmagyaráznák a maturált ifjaknak, hogy a gyakorlati kereskedői pálya, igaz fáradságosabb, de gyümölcsösebb, a sokkal könnyebb, de örök éhbérű irodai életnél. Végül kereskedelmünk vezetői lépjenek oly tár adalmi akcióba, mely ezeket a hibákat, mind ellen-súlyozza és oly rendeletet vivna ki,

IVORI LEVÉLPAPIROK.

50 levélpapír és 50 boríték 1 korona

Landesmann Miksa és Tsa. papirkereskedésében.

Lapunk mai száma 4 oldal.

mely mind a főnökre, — mert sokszor ők is okai annak, hogy az alkalmazott nem képesheti magát tovább — mind az alkalmazottra kötelező tegye egy szak- vagy továbbképzés tanfolyam elvégzését, tul a tanonciskolán is.

UJ MUNKAKÖNYVEK LESZNEK.

A kereskedelmi miniszter rendeletet intézett a városhoz, melyben új mintájú munkakönyvek beszerzésére utasítja a törvényhatóságot. Az iparossegédek és gyári munkások számára készített új munkakönyvekben lévő változások az új választói törvénnyel vannak összefüggésben.

Az új választói törvény ugyanígy egyfolytában ugyanazon szakban el- töltött meghatározott időtartam alkalmazásához köti a választói jogosultságot. A hatóságoknak tehát nyilván kell tartani ezt az alkalmazást, hogy aztán annak megfelelően az arra jogosultakat a választók névjegyzékébe felvehessék. Épen ezt előzzák a kereskedelmi miniszter rendeleteinek intézkedései.

E szerint ezentul az iparossegédeknek és gyári munkásoknak csakis az új rendnek megfelelő új mintájú munkakönyveket adhatnak ki az iparhatóságok.

A kiállítandó munkakönyvekről jegyzéket kötelesek vezetni a hatóságok a kerületükben alkalmazott munkásokról, az iparossegédekről pedig lajstromot. Celszerűség szempontjából ajánlja a rendelet, hogy az iparhatóságok lehelyesebben teszik, ha minden egyes munkás számára külön betéti lapot nyitnak és azt szám, vagy betűrend szerint kezelik. A munkakönyv kiállításakor a könyvek a munkanemre vonatkozó rovatát nem töltik ki, ez valamint a lajstromnak vonatkozó része csak a segéd munkabálépése alkalmával nyer kitöltést.

Ha a munkás munkakörében változás áll be, úgy ez a változás valamint annak időpontja a munkakönyv csatolása kapcsán bejelentendő. Az iparhatóság állapítja aztán meg, hogy változott-e a szakma s ha tényleg változás állott be, úgy ezt a változást a munkakönyvbe és a lajstromba bejegyzik.

Akiknek már a régi minta szerint kiállított munkakönyvük van, azok kötelesek újat váltani. Ha azonban újat váltanak, amihez joguk van, akkor az iparhatóságok a régi munkakönyvet is birtokukban hagyják.

Egyben utasítja a rendelet az iparhatóságokat, hogy oktassák ki az igazgatóságokat, hogy oktassák az iparossegédeket és gyári munkásokat, hogy az új munkakönyv váltása rájuk néve választójogi szempontból előnyös.

A megadóztatott kártya.

Jó lesz nálunk is utánozni.

Miskolc város törvényhatósági bizottsága január hóban mint megirtuk szabályrendeletet alkotott, amely a város javára megadóztatja a kártyázókat.

Ezt a szabályrendeletet most a belügyminiszter jóváhagyta.

Ennek következtében Miskolcon a jövőben kártyaadót fognak fizetni.

Fogja e ez a kártyázókat csökkenteni azt nem tudjuk. De nem hisszük. És nem hisszük, hogy csökkentené a kártyaszennyvédelyt a szabályrendeletnek többi rendelkezése, amelyek mind ezt előzzák pedig.

De egy eredmény fültétlen biztos. Az embereknek, akik kártyázni akarnak, számolniuk kell azzal, hogy a kártyázást nyilvánosan ellenőrzik. No meg a városnak is lesz legalább a játékszenvedélyből valamelyes haszna.

Ez a két indok elegendő arra, hogy Ujhelyben is siessenek a kártyaadóval. Nem kell most már semmitől sem tartani. A belügyminiszter is jóváhagyja a kártyaadót. Ami aligha annyit nem jelent, hogy közel az idő, amikor már az állam is meg fogja adóztatni a kártyát. És így lesz jó. Hadd legyen a kártyázás minél drágább, akkor talán majd többen fognak gondolkodni előbb mielőtt kártyát vesznek a kezükbe.

KARLATANYAI VÉRENGZÉS

MEGSZURTA A FELESÉGÉT AZUTÁN ÖNMAGÁT.

Egy öreg házaspár összevesszt a közeli Karlatanyán s a feldühödött férj feleségét, mert el akarta hagyni kétszer megszurta s azután öngyilkossági kísérletet követett el. Mindkettőt a kórházban ápolják. Valószínű, hogy fel fognak gyógyulni.

Szombaton f. hó 4-én éjjel tájban a rendőrséghez beállított Balog János karlatanyai gazda s az inspekción Juresó Ágoston alkapitányának előadta, hogy a karlatanyán gyilkosság történt; Csolenszki Mihály megszurta a feleségét.

Juresó alkapitány dr. Stern városi orvossal azonnal kocsiara üt s kísérettel a helyszínére.

Csolenszkinét ekkor már szekéren vitték be a kórházba, nyakán és fején véres seb tátongott. A vérengző férjet pedig a tanya közelében egy árokban fetrengve találták. Azzal a késsel, mellyel a feleségét megszurkálta, a hasába szurt. Stern dr. őt is a kórházba szállíttatta, ahol reggelre annyira magukhoz tértek, hogy ki lehetett a súlyosan sérült házaspárt hallgatni.

A karlatanyai szomszédok elmondták, hogy Csolenszkiék állandóan vitázkodtak, mert a férj iszá-

kos ember, a felesége pedig nem akart kocsmázásra pénzt adni.

A közel 60 éves Csolenszkit mikor megkérdeztük tőle, hogy miért akarta megölni feleségét és önmagát, azt mondta, hogy nagyon el volt keseredve a felesége miatt.

Közösen szerzett pénzüket volt egy bankban az asszony nevében, de ebből a felesége neki semmit sem akart adni. Ezért elszedte tőle és ellátta. Szombaton este ujaól veszekedtek emiatt. A veszekedést még az uton is folytatták, mikor beakartak Ujhelybe, ő a veszekedés miatt is dühös volt, de különösen azért lett az, mert a felesége kijelentette neki, hogy tovább nem él vele, el fogja hagyni.

Annyira elkeseredett ezen, hogy neki esett a feleségének és a bicskájával többször megszurta. Mikor összeesett azt gondolta, meghalt. A felesége nélkül nem akart tovább élni, hát hasba szurta magát. Mikor megmondták Csolenszkinék, hogy föl foggyógyulni, paanszkodni kezdett, mikor azonban megtudta, hogy a felesége is életben marad, nem bánta a történeteket.

HIREK.

Valahonnan szomorun int.

Bevilágit két szép szemed
A rejtelmes éjszakába,
Egy bus ifju e fény mellett
Eindul e nagy világba;

Minduntalan visszatekint,
Szíve vérzik, könnye pereg
S valahonnan szomorun int
Egy fekete bánat — felleg. . .
Kroó József.

Díszbandérium.

Soha életemben kacagatottabb képet nem láttam, mint az elmúlt vasárnapon. Ha ügyes karikatúra csináló volnék, menten lekaptam volna egy óci lap számára.

Jól emlékszünk még reá, a mikor az ellentállás korszakában vármegyénk alispánját szuronys csendőrök vezettek ki a hivatalból. A milyen szomorú, ép oly szép volt e kép.

Hát ez a múlt vasárnap megisméllődött, csak hogy más módon és más körülmények között.

E napra volt kitalálva a református templomban a szerencsétlen trónörökös pár halála alkalmából elrendelt gyász istentisztelet s erre volt meghívja a vármegye is.

Tíz órakor kellett indulni s a díszbe öltözött hajduk a kapu alatt várták — az urakat. Harangoznak harmadikat: indulni kell! Le jön az alispán ur teljesen dísz magyarban, körül néz és — a hajdukon kívül — nem lát senkit.

— Örmester, menjen szed-

jen össze valakiket mert menni kell.

Rohan a strázsa mester és nem talál senkit, ezt jelenti az alispánnak.

— Ez az utolsó ilyen eset! mond az alispán és elindítja az öt hajdut tengernyi haraggal bus szívében az alispánal — indult utjára a kicsiny csapat.

— Hát ezt megint miért kísérik kardok között? jegyzi meg egy anyóka, látván a meinetet.

— Nem kísérik azt, felel reá valaki, inkább ő hajtja utolsó utjára a haldokló vármegyét!

Igy történt. Nam akarunk a dologból éretlen tréfát, vagy gunyt üzni. De kegyetlenül jellemzi a mostani államosítási puszkaporról telt levegőben vergődő alispáni hatalmak remek lettűnő csillagát.

— A törvényeségi elnöki széklet betöltötték. Beavatott helyről értesülünk, hogy az ujhelyi törvényszéki elnöki széklet dr. Oláh István kassai ítélőtáblai bíróval töltötték be. A kinevezés a városban általános örömet kelt mert az új elnököt itten töltött törvényszéki bírói működése idejéből mindenki jól ismeri.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Szeles Gábor adóhivatali főellenőrt az eperjesi m. kir. adóhivatalnál pénztárnokká Marikovszky Sándor adóhivatali főtisztet adóhivatali ellenőré, Sulyovszky Béla nyitrai m. kir. adóhivatalnál ideiglenes minőségű adóhivatali tisztet a sátoraljai helyi adóhivatalhoz nevezte ki.

— Elölépések a városnál. Szép kitüntetésben részesült a város két ambiciózus, tehetséges fiatal tisztviselője: Székely Lajos és dr. Fonyi Zoltán közigazgatási gyakornok. A város képviselőtestülete értékes munkásságuk elismeréséül Székely Lajost tb. aljegyzővé, Dr. Fonyi Zoltánt pedig tb. rendőrfogalmazóvá léptette elő.

— Installáció a homonnal plébánián. Vasárnap iktatta hivatalába Zaborovszky Béla prelatus, esperesi prépost plébános a homonnaiak új plébánosát, Bólafi Bálint volt kapti esperest. Az installáción a papság nagyszámmal vett részt. Zaborovszky prelatus emelkedett magyar és tót nyelvű beszédében mutatta be a hivőknek az új papjukat, akiről elmondta, hogy eddig még mindenünnen könnyű kísérté s méltónak ösmeri arra a szeretetre, mellyel ők is szíveikbe zárják. Az installáció után lakoma volt a plébánián, melyen a városka intelligenciájú felekezeti különbözősége nélkül szíves szeretettel köszöntötte az új plébánost.

— Monok ünnepe. A megyéspüspök szombaton ellátogatott Monokra, hogy ott a kegyur bőkezűségéből emelt 100 éves jubileumán az ünnepi misét és hálaadó isteni tisztelgetést személyesen végezze. Nagy jelentőséget adott ezen ünnepélynek az a körülmény, hogy Monok jelenlegi kegyura, gróf Széchényi Aladár, ugyancsak személyesen feljött a Dunától, hogy a monoki jó néppel együtt ünnepeljen. A nagytudású és kiváló szociális érzékelő megadott grótot a monoki nép nagy szeretettel fogadta és bücs tanítását és gazdag tapasztalataiból merített beszédét lelkesen hallgatta a délutáni iskolai ünnepe

POLENAI GYÓGYVIZ!

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorba és köszvény ellen. Kítűnő ízű, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.

K A P H A T Ó M I N D E N Ű T T.

Délben Petsár Gyula monoki plebános hársánál volt az egész vidék intelligenciája s nagy szeretettel ünnepelte a főpásztorát és kegyurát.

— **A munkabiztosítók pályája helyettes főorvosa.** A kerületi munkabiztosító pénztár igazgatósága f. hó 5-én tarolt ülésében a pénztár helyettes főorvosává egyhangulag Dr. Weiss Bertalan pénztári rendelő orvost választotta meg. Ez a választás a pénztár tagjainak közmegegyezésével találkozott. Weiss dr. ugyanis három évi pénztári orvosi működése alatt a tagok osztályon bizalmát és szeretetét vívta ki magának.

— **Érettségi a kereskedelmi iskolában.** Jelenes érettek: Deutsch Mihály, Frischman Vilmos, Schermer Herman, Jól feleltek meg; Birman Lipót, Burger Sándor, Deutsch Jenő, Schweiger Izidor, Schweiger Sándor. A többiek részint megfeleltek, részint szeptemberi pót illetőleg júniusi teljes érettségi vizsgátra utasították.

— **Rajtcipővel vásárolj tolvaj.** Vátsár még nem mu'ott el Ujhelyben, lopás nélkül. A most lefolyt vásáron is több lopás történt. Egy tolvajt sikerült tettenérni, Joni János magát loalkusnak nevező közismert vásárlótolvaj Hutkai Ferenc pusztafalusi gazdának a zsebéből 200 koronát kicsemt, azonban rajtcipőket és a pénzt visszavették tőle. A tolvaj ennek dacára tagadja a lopást. A rendőrségnél rábizonyították, hogy lopásért már számos alkalommal volt büntetve s különösen vásárokon szokott grasszálni.

— **A közösgéi jegyző is podeszta lesz.** A belügyminiszter legközelebb betervezi a parlamentben a városok szervezeti reformjáról szóló törvényjavaslatát. Ugy értesülünk, hogy az új városi törvénytervezetben egy új közösgéi típus is illetésnek be a mezővárosokat. Dredetileg csak azokat a rendezett tanácsú városokat akarták ebbe a típusba sorozni, melyek a tanácsai szervezettel bíró költségeket nem tudják viselni. Ujjában a fejletlenebb nagyközségeknek is lehetővé akarják tenni a mezővárossá alakulását. E kérdés körül most folynak a tárgyalások. A kérdés még nem dönt el, de ha győz ez az álláspont akkor az új törvény alapján mezővárossá átalakuló nagyközségek jegyzője a törvény végrehajtása után polgármestereké lehetnek. Ilyen minőségükben természetesen önkormányzati tisztviselők lesznek.

— **Elítélték a szomorói gyilkosokat.** Annak idején részletesen megírt azt a borzalmas gyilkosságot, amellyel Csatlós Mihály és Helmezi András szomorói gulyások Molnár János csendőrt megölték. Ebben az ügyben hétfőn ítélték a sátoraljai újhelyi kir. törvényszék. Csatlós Mihályt négy, Helmezi Andrást három évi börtönrre ítélték.

— **Elvágta a vonat a lábát.** Palánka Róbert olaszliszka kádár osztrétkörök az esti vonattal utazott hazra Olaszliszkára. Az állomáson, melletti a vonat megállott volna, leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy lábát a vonat kerekéi levágták. Rettenetes sebével beszállították az újhelyi Erzsébet kórházba s állapot a válságos.

— **A tokaji tanítókról június 23-án tartott gyűlésén egyhangu határozattal elítéli a fővárosi tanítók azon törekvését, hogy a hittan tanítását szűnjék meg a népiskolában.** A tudomány tanítása szerint a hit nemis érzelmi nélyen bevésvék az emberi szívébe. A nemes érzelmek kifejlesztése pedig még egy modern pedagógusnak is tisztje. A hír érzelmeit tudatosná teszi a hittan; ki ennek tanítását elmulasztja, az megűljje a legtöbb érzelmenek.

— **Felkezelet adók behajtása.** A Belügyi Közlöny legutóbbi száma elvi jelentőségű határozatot közöl az egyházi adók behajtására vonatkozólag. A miniszter döntése szerint a közigazgatási hatóság nem feltét-

lenül köteles közreműködni az egyházi adók behajtásánál, csak abban az esetben, ha az adóbehajtás alapja nem eayszerű egyházihatóság megkeresése, hanem egyházihatóság által törvényserűen hozott és jogerőre emelkedett határozat.

— **A cseléd különmunkájának díjazása.** Egy cselédörkvetelési ügyben hozott alispáni véghatározat felülbírálása kapcsán kimondotta a földmívelésügyi miniszter, hogy a gazdatiszt egyrészt már alkalmaztatásának természeténél fogva, de másrészt, mint a gazdának a gazdasági cselédekkel szemben felügyelőre és intézkedésre jogosított megbízottja is, feljogosítottan tekinthető arra, hogy a gazdasági cseléd által a szolgálati szerződésben megállapított teendőiknél felül végzendő munkáért különdíjazást igérjen.

— **Nem lesz népfelkelői szemle.** A hivatalos lap tegnapi száma közli hogy az 1913. évi XXXVII. t. c. értelmében évenként kötelező népfelkelői díszaki jelentkezés a folyó évben nem fog megtartatni.

— **Katonák aratási szabadsága.** A honvédelmi miniszter értesítette a városot, hogy a közhadseregbeli és a honvédségi legénység aratási idejére leendő szabadságait az mezei és földmívelő osztályhoz tartozó tényleges állományú legénység az aratás és egyéb fontos munkák idejére 3 hétre a rapoton személyesen kérheti.

— **Nehéz feltétel.** Beállit a cipészhez öngyámsága és cipőt kér: — Az én számomra harminchat mindig harminchatos cipőt hordok. A cipész tehát hozott harminchatos cipőt. Öngyámsága próbája felhuzni tolvajt, szorítják a cipőt de az csak nem megy. — Kérem, talán a mult év óta megerősödött a lába? — Nem, nem, az lehetetlen — tiltakozott az aszony, Ujra hozzá látkoz, a cipő a huzzák, tolvajt, szorítják, de a cipő csak nem megy fel. — Kérem nagyságos asszontom, majd adok harminchetes az felmegy. — Nem! nem! — tiltakozik a hügy — harminchetes nem kell, legfőlebb adjon egy számmal nagyobb harminchatost.

— **Helyes újítás.** A debreceni Máv. üzletvezetősége szeptembertől kezdve helyes újítást hoz be a vonatoknál: „iskolás gyermekok” feliratú vasúti kocsikat fog alkalmazni azon vonatoknál, amelyekben iskolás gyermekek naponta utaznak az iskolába és vissza. A tanuló részére II. és III. szakaszt tartanak fenn s más utasoktól elkülvitve azokban helyezik el őket, külön fiukat, külön a leányokat.

— **Ügynökök a vidéken.** Legujjabban ügynökök járják a vidéket és bekapogtatnak a gazdához, a kinek bekebelezett edzsága van és micsendelőt igazoló levelekkel elidőtoltan előadják, hogy egy nagy külföldi bank megbízottai. A banknak rangotok a pénzre, nem tudja azt kellőképen gyűmörösztetni és szeretné kedvező feltételek mellett Magyarországon hasznosítani. Konvertálnak tehát a kölcsönt sokkai olcsóbb amortizáció mellett, csupán csak a hitel és telekkönyvi kivonatra van szükségük. Költségre sem kell legfeljebb 5—10 korona a szerint, hogy milyen nagy az adósság. Mondanunk sem kell, hogy az üzletek az emberi ravaszságok alapjának s az a nagyon praktikusulvet tartják szem előtt, hogy nagy forgalom csak egy haszon s ha az ügynök uraknak egy faluban sikerül bélyegköltésekre 100—200 koronát, esetleg kevesebbet is összeszedni, a marokbunka nevetve odább állanak, mert a bank, melyre hivatkoznak, rendszerint a holdban működik.

— **2750 tiszt.** Eányi hiányzik a közös hadsereg gya'ozos csapatainál, Kétozerhatszázötven főhadnaggal és hadnaggal van kevesebb, mint amennyinek szabály szerint lenni kéne. Minden századnál egy kapitányt, három alantast tisz-

és egy zászlót követel a hadsereg-szervezett. Ehelyett a legtöbb ezrednél két alantast tiszt szolgál egy-egy századnál és van olyan század, ahol csak I van, Ha most tudjuk, hogy a hadsereg létszámát folyton szaporítják s egyre új formációkat állítanak föl, akkor még kirívóbb a tiszt-hiány. A tiszt szaporulat minden ezrednél évente két zászlós és egy hadnagy, akik az akadémiából, illetve a hadapródiskolából kerülnek a csapatokhoz. Holott minden ezrednek legalább tízenöt—husz tisztre van szükség. A hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter önkéntesekből és tartalékosokból skarja kiegészíteni a tisztakat. Ugy tudjuk azonban, hogy valami gyéren jelentkeznek aktív katonai szolgálatra. A kis gázisik nem vonakod az ifjuságot. A hadsereg vezetői egyre fokozódó túlermelteosséggel beszélnek a tiszt-hiányról és akádnak hangok a vezetősebben, amelyek már most elhárítanak felelősséget a bekövetkező eseményekért. A tisztiany kérdése magát a trónörököszt is rendkívül élőkön foglalkoztatja. A hadvezetőség mindent el fog követni, hogy a fenygetőt hiányt pótolja. Természetes, hogy ez a tisztifizetés emelése nélkül csak jámbor daj marad. A gázsiemelet pedig milliókba kerül. Am a probléma még seu olyan komplikált: tessék egy cirkálóval kevesebbet (píteni, ne tessék alánkalandokba bonyolódni de már is megvan a szükséges pénz.

— **Hathónapos öngyilkos.** Révész Menyhért tuzzeri lakos, 6 hónapos fiacskáját anyja a bölcsőbe teklőlvé nyugodtan hagyta magára az alvó gyermeket. Szülei tavollétében a kis fiu felébredt és addig hányta vetette magát, míg a megtágu't kötelekbe csavarva magát, a bölcső oldalán ösinyő állapotban megfulladt.

— **A vasuti fülkék függönyeit** mint írják elveszik. Az állami vasútak igazgatósága közelebb el fogja rendelni, hogy a vasuti fülkéknek a folyósó felől ablakáról a függönyöket távoítsák el. Ezt az intézkedést azazt indokolják, hogy erre a gyakori vasuti tolvajlások és rablások megakadályozása végett van szükség, az utazó tolvajokat ugyanígy vasuti kalauzok a lefüggönyözött ablakon keresztül jobban megfigyelhetik, bármely pillana ban megloshetik.

— **Az újalakult „Magyarország”** a magyar urt családoknak minden tekintetben kedves és szivesen látott lapja, kielégíti mindazt a várakozást, amelyet a közönség manapság a leggazdagabb tartalmu, a legjobban és legelőkeltebben megírt napilappal szemben csak támaszthat. A „Magyarország” a függetlenség és demokratikus politikai vezérő orgánusa. Károlyi Mihály gróf, Apponyi Albert gróf, Batthyány Tivadár gróf, Vázsonyi Vilmos, Kemény Arpád báró, Lovász Marton, Apáthy István, Urmány Nándor, Buza Barna s más politikai és publicisztikai kiválóságok írják a „Magyarország” cikkeit, amelyek mindig igazgatók a politikai életben és sokszor nemzetközi figyelmet is ébresztenek. Juliusban megkezdte a köngygrúzi osata hü leírását, mely a világörzönelmi fontosságú osata egyik résztevévőjének tolla alól került ki ama jegyzetek alapján, amelyeket az események folyásáról és a hadsereg életéről ott a helyszínen papírra vetett. A szenzációsan érdekes emlékirat főtárja a híres ütközet kulisszáit s minden fázisa a közvetlen megfigyelés intenzív fényével világít rá. Az emlékirat közzését július elején kezdi meg a „Magyarország” (VI. Térz körút 22.) amelynek előfizetési ára egész évre 32 korona, féltévre 16 korona, negyedévre 8 kor. egy hóra 2 korona 80 fillér.

— **Megbírásgolt színészek** cím alatt annak idején hird adunk róla, hogy Saly Gyözö perjesy rendőrkapitány Mezey Kálmán színtársulatának két színészét pönzbir-

sággal sújtotta, amiért azok a színpadon izléstelen rögtönözést engedtek meg maguknak. Az igazgató a rendőri beavatkozás ellen a Színész egyesülethez fordult oltalomért, mely a napokban foglalkozott az ügygel. A Színészegyesület tanácsa — mint halljuk — ugy döntött az ügyben, hogy felterjesztéssel él ugy a kultuszminiszterhez, mint a belügyminiszterhez, mely erőlyes tiltakozást fog tart lmaini az állítólagos rendőri cenzura ellen.

— **Elfogott katonaszkövevény.** Goroly Karoly telekházi illetőségű cigány a 66-ik gyalogezredhez soroztatott be, hova mult évi őszel be is vonult. A nomád élethez szokott cigány a rendes életmódnál többre becsülte és szabadságát, még a folyó évi április havában megszökött eredetű s elég óvatosan kerülte szűkbe hazáját — Telekházát és környékét, hol ősmérték. Majd nem három hónapig sikerrel járt bujdosásba, a mut héten azonban a szemféltés színiari csendőrök elfogták és ezredhez visszakísérték.

— **Med. Univ. Dénes Sándor dr.** bőrgyógyász kozmetikai rendelése hölgyeknek d. e. 9—12 ig, d. u. 3—6 ig. Kassa Deák Ferenccs utca 44. Telefonszám: 700. Elektromos és vibrációs massage. Sugaras gyógyítás (kéfény, Quarzlampa.) Szőreltávolítás (epilatio). Elektromos soványító (Nagelschmidt Bergonié). Forróvegyő-zuhany. Szépsávas fagyasztás. Kozmetikai műtétek.

— **Az aratásra nézve kötött** megállapodásoknak csak abban az esetben szerzhet érvényt a hatóság na a szerződés hivatalban kötetett meg. Sajat érdekeben cselekszik tehát ugy a munkaadó, mint a munkás, ha erre tekintettel van, mert ellenesetben nem lehet az akkszerűségekkel eltekinteni és rövid uton a munkásokal visszavezeteni illetve a munkaadókat fizetésre szorítani.

Bérbeadó

a „Vadászkürt”, szálloda vendéglő és kerthelyiség teljes berendezéssel együtt. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos LÖWY ADOLF, könyvkereskedő Sátoraljaiújhely.

Felolós-szerkesztő:

Dr. KÁRPÁTHY LÁSZLÓ

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

Gulliver

A prima kaucsuk cipősarok
kaucsuk sarkok királya

Magyarország, mint a világörzönelmi fontosságú osata egyik résztevévőjének tolla alól került ki ama jegyzetek alapján, amelyeket az események folyásáról és a hadsereg életéről ott a helyszínen papírra vetett. A szenzációsan érdekes emlékirat főtárja a híres ütközet kulisszáit s minden fázisa a közvetlen megfigyelés intenzív fényével világít rá. Az emlékirat közzését július elején kezdi meg a „Magyarország” (VI. Térz körút 22.) amelynek előfizetési ára egész évre 32 korona, féltévre 16 korona, negyedévre 8 kor. egy hóra 2 korona 80 fillér.

A félszázad óta fennálló „Ujlaki Tégla és Mészégető R. T.” legkittinőbb minőségű

Asbest palája
minden hasonló anyagot (tulszárnyal!) Tűzálló, fagyálló, tetszetős és olcsó

**anyagot szállítunk:
Fedést vállalunk!**

Kérjen ajánlatot! Cimre tessék ügyelni. Raktár és képviselőt

Grünberger Ábrahám
vállalkozónál Sátoraljaujhely.

LEGBIZTOSABB
a cs. és kir. kiz. szabadalmazott MALÁRTSIK-féle

patkányirtó pogácsa

patkányok, egerek, vakondok elpusztítására. Próbadoz 2 K. Háziállatoknak nem ártalmas. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Malártsik György Sátoraljaujhely.

ÉRTESÍTÉS.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, miszerint a gyártelepi vasuti állomás szomszédságában épült

G Ó Z M A L M O M A T

megindítottam, ugyszintén a n. é. gazdálkodó közönség tudomására adom, miszerint **CSEPLÉSEL** is foglalkozom, felajánlom a világhírű Hofherr és Schrantz benzin motor hajtása cséplőgarnitúrámat csépléttetésre a legutányosabb s pontos kiszolgálás mellett A n. é. közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

RIBÓ GYÖRGY tulajdonos

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szíves figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kimentes

I. rendű darabos meszet.

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Bankeyesület részvénytársaság
Zemplén-Sadamóczi mész- és agyagipar telepe Sátoraljaujhely,
Sürgönyeim: Bankeyesület. Telefon 82.

287/1. 1914. sz. végr.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi. LX. t. c. 102. § a értelmében enzenel közhírré teszi, hogy az ujhelyi kir. törvényszéknek 1914 4108/ V. sz. végzése következtében dr. Schwarz Ernő ügyvéd által képviselt Kereskedők iparosok és gazdák hitelszövetkezete javára 134 kor. 65 f. s. j. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfogalt és 510 kor. becsült következő ingóságok, u. m. rőfűs áru nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverésnek a királyhelmezi kir. járásbírószág 1914. V. 222/1. sz. végzése folytán 124 kor. hátralékos tőkekövetelés, ennek Bélyben leendő megtartására 1914. június hó 14-ik napján d. u. 3 órakor határidőül kitéveit és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-ez. 107. és 103. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Amennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le és felülfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Királyhelmeoz, 1914. június 29.

Udvarhelyi Béla kir. bir. vjhajtó.

2976/914. tk. szám.

Árverési hirdményi kivonat.

Királyhelmezi Gazdasági és Kereskedelmi Bank rt. és társai végrehajatóknak Szatmár Menyhért és neje végrehajtott szervenő ellen indított végrehajási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajási az újabb árverést 680 K. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a királyhelmezi kir. járásbírószág területén levő Z. Agárd községben fekvő,

1., Zemplénagárd 517 sz. betétnben, A. I. 1—2 sor 10, 4, 105 hrsz. a. foglalt és Szatmár Menyhért és neje Hurka Ilona nevéen álló bel és külingatlanokra 938 koronában,

2., a zemplénagárdi 540 sz. betétnben A. I. 1—3 sor 1950, 1963/1 és 1951/2 hrsz. a. foglalt és Szatmár Menyhért ennek neje Hurka Ilona valamint Tóth Lajos, Simon Menyhért és neje, Hurka Eszter nevéen álló külingatlanra 768 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi aug. hó 12 napján d. e. 9 órakor Z. Agárd község házánál fogják megtartatni.

Az árverés alá kerülő ingatlan, a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb árért nem adható el.

Árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42 §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltétele

ket aláírni. (1881. LX. t.-c. 147, 150 170 §§. 1908. LX. t.-c. 21. §.)

Az aki az ingatlanért a kik látsási árnál magasabb ígérteit tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanynyi százalékáig kiegyesíteni. 1908. XLI. 25.)

Királyhelmeoz, 1914 évi június hó 5 napján.

Okruczy sk, jbiró.

Butorozott hónapos szobát

keresek fürdőszoba használatl. Szíves ajánlatot „Fürdőszoba” jeligén kérek a kiadóba.

Értesítés.

A magyar konv. minóritárend löcseil róm. kath. flu-internátusába az 1914—15. évre főglmn. és főreálisk. alsóbb osztályu tanulók teljes ellátásra főlvétnetnek. Kívánatra prospektust szívesen küld az intézet vezetősége.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik Klein Géza fűszerkereskedésében. gr. Somogyi Ilona-utca 17.

Klein József

szo bafestő tapétázó és mázólo Saujhely, Rákóczi-u. 63.

I-ső rendű modern kivitel, legfinomabb bel- és külföldi anyagok. Telephone 22. sz.

Kiadó lakások.

A Kazinczy-utca 5. számu házban az Osztrák-Magyar Bank fiókja által eddig bérelt lakás azonnal kiadó.

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi kölniviz, kölni viz-szappan és puder minden jobb drogueriában. Illatszert és gyógytárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre: **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.

Sátoraljaujhelyben kapható: **Hrabéczy Kálmán drogueriájában**